

KOD UCZNIA		

KONKURS WIEDZY O MAZOWSZU

dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i klas gimnazjalnych
województwa mazowieckiego

I ETAP SZKOLNY

19 LUTEGO 2019

Instrukcja

Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.

W zadaniach z odpowiedziami: A, B, C, D lub P, F zaznacz znakiem jedną poprawną odpowiedź, otaczając ją kółkiem, np.:

☐ P. lub ☐ F

Jeśli się pomylisz, błędną odpowiedź przekreśl i zaznacz inną odpowiedź, np.:

☒ A. lub ☒ P

Pozostałe zadania wykonaj zgodnie z poleceniami. Odpowiedzi starannie zapisz w wyznaczonych miejscach.

Na wykonanie wszystkich zadań masz 60 minut.

Powodzenia!

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ SPRAWDZAJĄCY		
Maksymalna liczba punktów	32	100%
Uzyskana liczba punktów		
Podpis przewodniczącego		

Zadanie 1. (0–1)

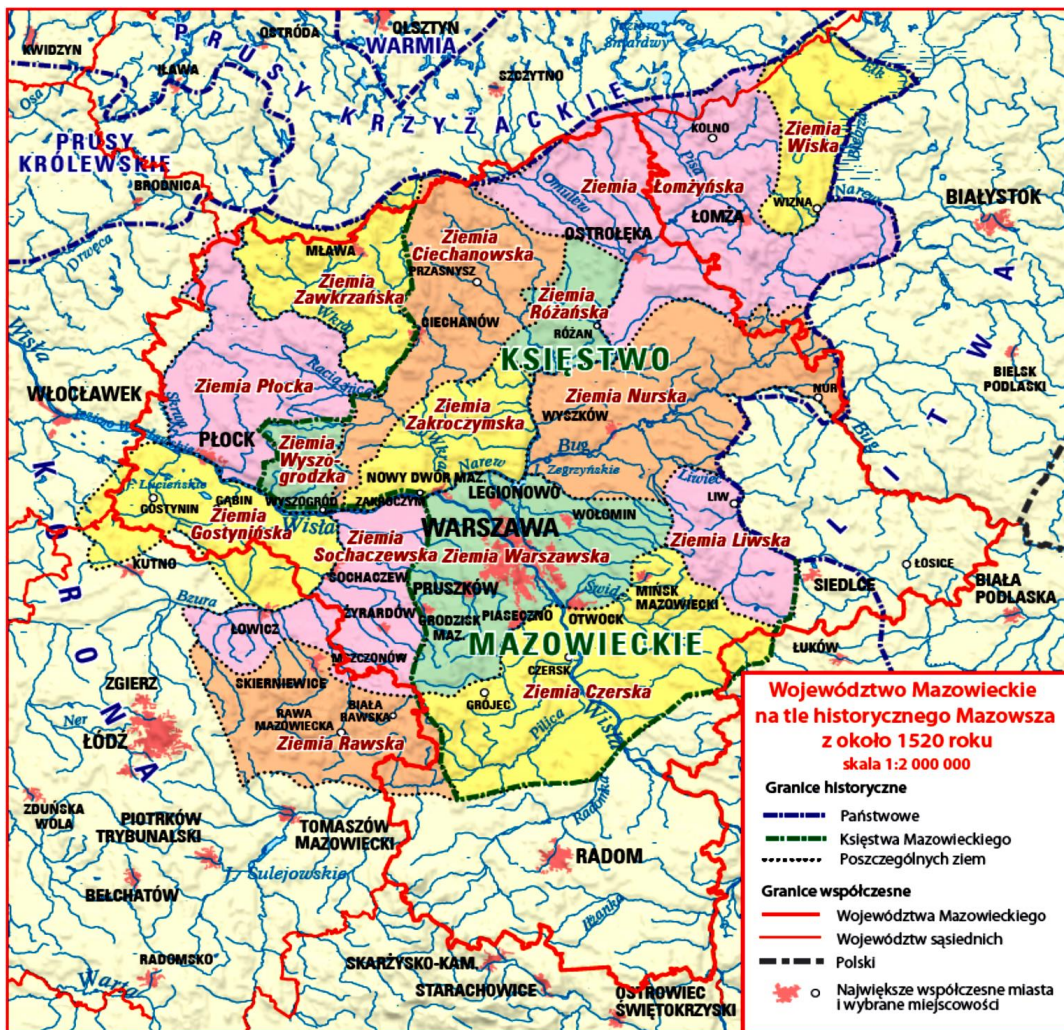

Św. Nestor Kronikarz

Przedstawiony na obrazie św. Nestor jest ważną postacią zapisaną w historii Mazowsza, ponieważ jako pierwszy

- A. dokonał spisu grodów i osad obronnych zlokalizowanych na Mazowszu.
- B. uwiecznił działalność biskupa misyjnego na Mazowszu.
- C. opisał północno-wschodnią granicę Mazowsza.
- D. użył nazwy Mazowsze, jako określenie ziem położonych w środkowym biegu Wisły.

Zadanie 2. (0–3)

Korzystając z mapy, oceń prawdziwość poniższych informacji. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa albo F – jeśli jest fałszywa.

Granice historyczne Księstwa Mazowieckiego pokrywają się z granicami współczesnego województwa mazowieckiego.	P	F
Przymiotnik <i>mazowiecki</i> występujący w nazwie miasta Tomaszów Mazowiecki świadczy o tym, iż leży ono na terenie Mazowsza.	P	F
Historyczne Mazowsze obejmowało na południu mniejszy obszar niż współczesne województwo mazowieckie.	P	F

Zadanie 3. (0–1)

Rzeka o długości 126 km płynąca przez Mazowsze. Ma dwa źródła – południowe nieopodal wsi Sobacze oraz północne we wsi Zawady. Jest najdłuższą rzeką mającą cały swój bieg na terenie województwa mazowieckiego.

Przedstawiona w opisie rzeka to

- A. Wieprz.   B. Liwiec.   C. Pilica.   D. Orzyc.

Zadanie 4. (0–2)

Unikat przyrodniczy. By go chronić utworzono park narodowy. To jedyny park w Europie leżący w bezpośrednim sąsiedztwie Warszawy. Zachowały się w nim pozostałości pierwotnej puszczy. Występuje tu wiele gatunków roślin oraz zwierząt. Na uwagę zasługują żyjące w parku duże, silne zwierzęta. Najpotężniejsze z nich ma charakterystyczne poroże w kształcie łopat.

4.1. Przedstawiona charakterystyka parku dotyczy unikatu przyrodniczego, jakim jest

- A. Puszcza Biała.
- B. Puszcza Zielona.
- C. Puszcza Kampinowska.
- D. Puszcza Kozienicka.

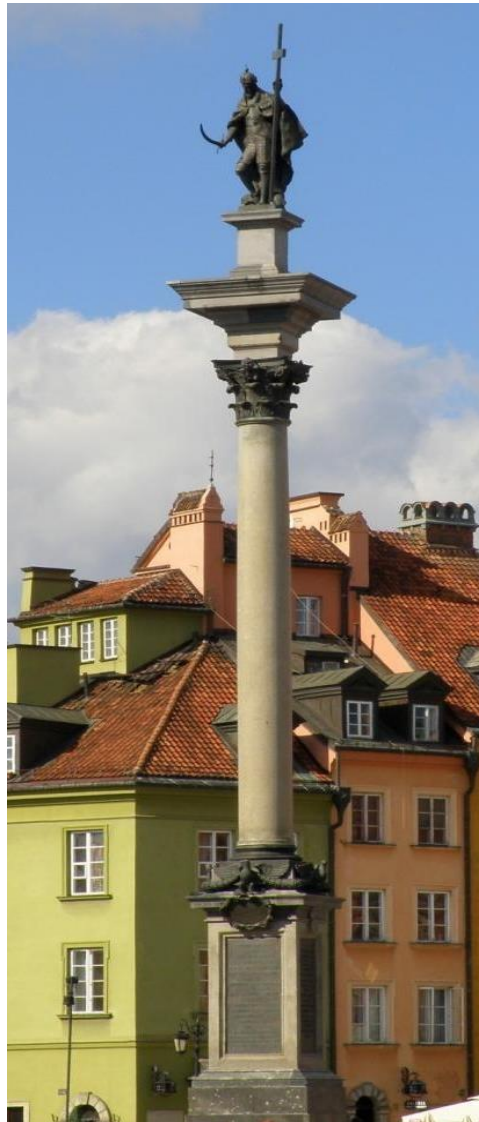
4.2. W logo opisanego parku znajduje się największe zwierzę żyjące na jego terenie, które jest przedstawione na fotografii oznaczonej numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.
- D. 4.

Zadanie 5. (0–1)

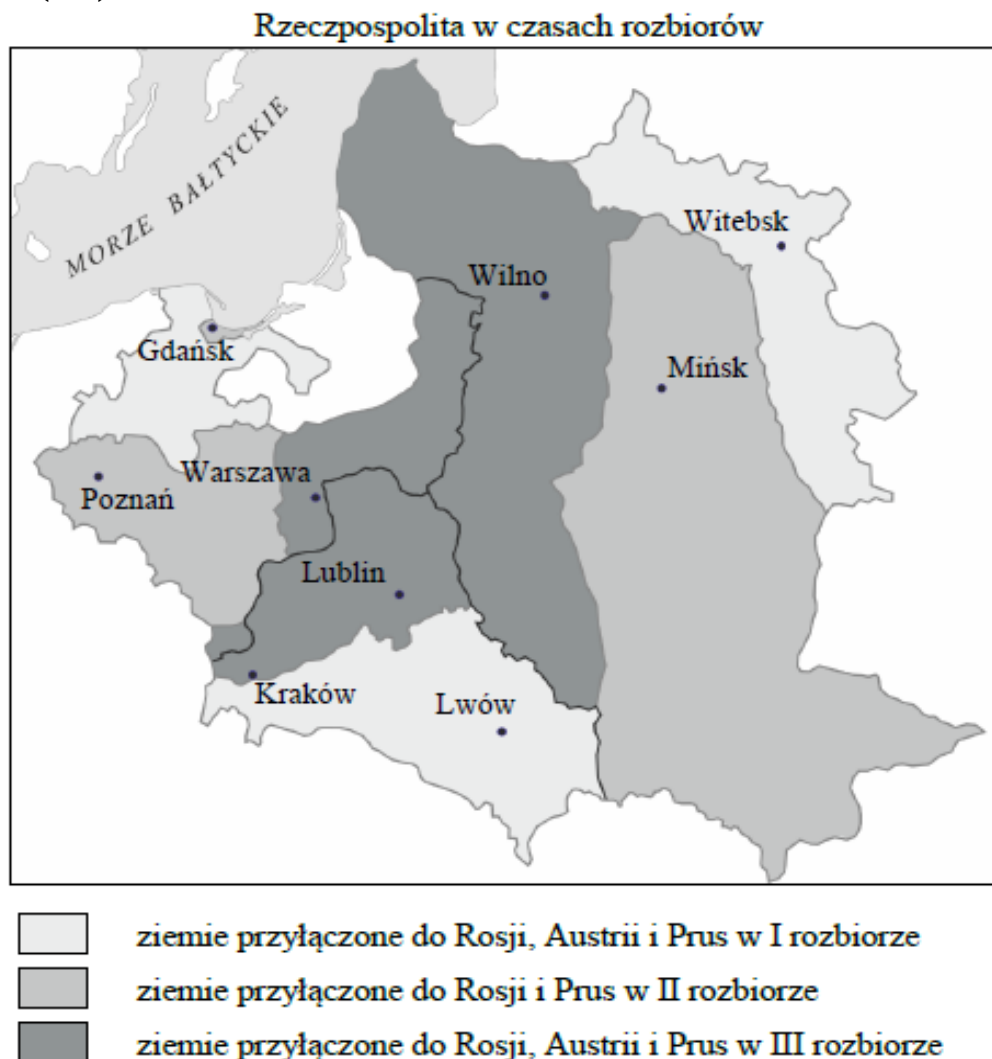
Pomnik króla Zygmunta III Wazy znajdujący się na placu Zamkowym w Warszawie został wzniesiony z inicjatywy króla Władysława IV Wazy. Jest to najstarszy świecki pomnik w stolicy oraz pierwsza kolumna osoby świeckiej wzniesiona w nowożytnej Europie.

Kolumna Zygmunta III Wazy została wzniesiona dla uczczenia pamięci króla, który

- A.** zezwolił na organizację sejmów walnych w Warszawie.
- B.** wybudował pierwszą linię kolejową w Warszawie.
- C.** ufundował pałac Krasińskich w Warszawie.
- D.** przeniósł stolicę z Krakowa do Warszawy.

Zadanie 6. (0–2)

Uzupełnij zdania. Przyporządkuj do każdego z nich właściwe uzupełnienie spośród oznaczonych literami A.–C.

6.1. Warszawa utraciła niepodległość w roku ____.

- A. 1772
- B. 1793
- C. 1795

6.2. W wyniku rozbiorów Warszawa została przyłączona do ____.

- A. Austrii
- B. Prus
- C. Rosji

Zadanie 7. (0–1)

Prezydent Warszawy, który w latach 1875-1892 odegrał wielką rolę w jej rozwoju. Podczas sprawowania przez niego urzędu wzrosły dochody miasta, podwoiła się liczba mieszkańców, oświetlono ulice, uporządkowano handel, uruchomiono tramwaje konne. Rosyjski generał artylerii, który cieszył się autorytetem wśród Polaków. Mówiono o nim, iż zastał Warszawę w gruncie rzeczy osiemnastowieczną, a zostawił dwudziestowieczną.

Prezydentem, który został scharakteryzowany w tekście, jest

A. Ignacy Wyssogota Zakrzewski

B. Sokrates Starynkiewicz

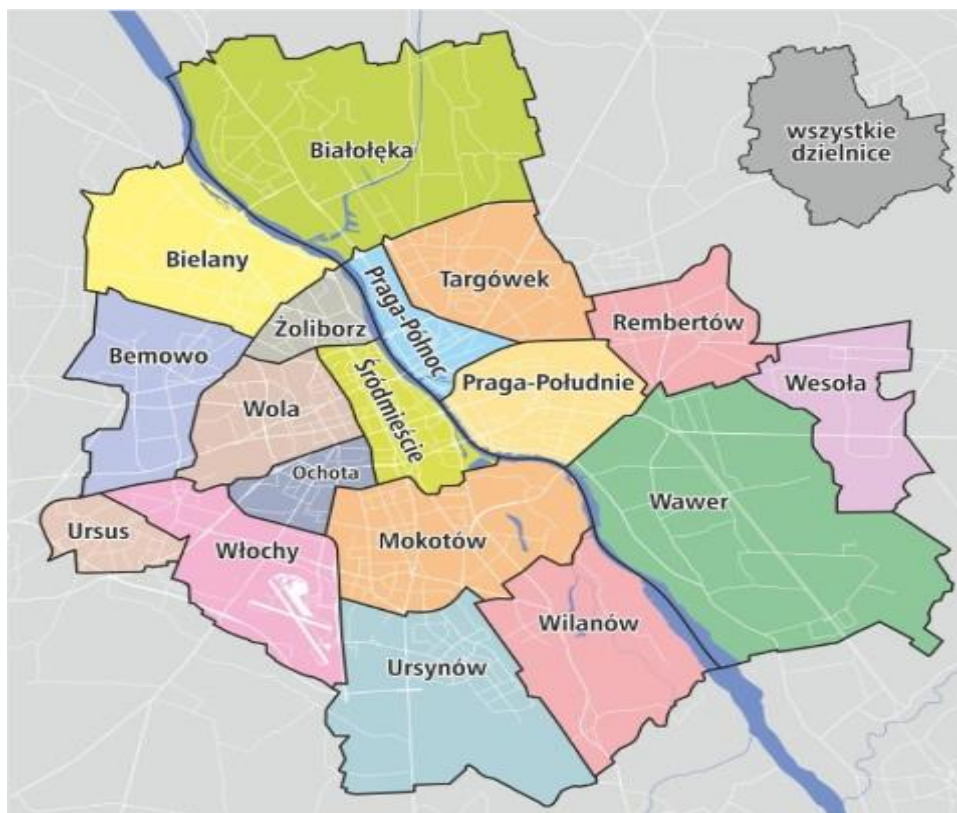

C. Zdzisław Lubomirski

D. Zygmunt Słomiński

Zadanie 8. (0–3)

Uzupełnij zdania. Wpisz właściwe określenia wybrane spośród podanych w nawiasach.

Warszawa stanowi miasto na prawach **(powiatu/gminy)** .....

Największą dzielnicą liczącą prawie 8 tysięcy hektarów jest **(Wawer/Ursynów)** ..... Natomiast najludniejszą dzielnicą, którą zamieszkuje ponad 225 tysięcy mieszkańców, jest **(Wilanów/Mokotów)** .....

Zadanie 9. (0–1)

Wśród wyjątkowych obiektów kulturalnych wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO znajduje się

- A. kompleks zabudowań należących do Twierdzy Modlin.
- B. warszawska Starówka z Zamkiem Królewskim.
- C. Zespół pałacowo-parkowy w Łazienkach.
- D. Cmentarz Powązkowski w Warszawie.

Zadanie 10. (0–1)

Fotografie dotyczące Fryderyka Chopina zostały oznaczone numerami

- A. 1. i 2.
- B. 3. i 4.
- C. 1. i 3.
- D. 2. i 4.

Zadanie 11. (0–1)

Prezydent Stefan Starzyński w pamięci potomnych zapisał się jako dowódca

- A. bitwy kampanii wrześniowej w 1939 r.
- B. heroicznej obrony Warszawy w 1939 r.
- C. Warszawskiego Korpusu AK.
- D. powstania warszawskiego.

Zadanie 12. (0–1)

Opis środowiska geograficznego województwa mazowieckiego często charakteryzuje się ironicznym określeniem „laski, piaski i karaski”.

Obrazy, które odzwierciedlają sens określenia odnoszącego się do mazowieckiego krajobrazu, są autorstwa polskiego artysty

- A. Stanisława Wyspiańskiego.
- B. Ignacego Witkiewicza.
- C. Józefa Chełmońskiego.
- D. Jana Matejki.

Zadanie 14. (0–1)

W Płocku znajduje się kaplica królewska, a w niej marmurowy sarkofag władców. Jego wieko podtrzymują cztery białe orły z cynku. Na wieku, na poduszce leżą insygnia królewskie: korona, miecz, berło. Na przedniej ścianie sarkofagu umieszczony jest biały orzeł polski.

Opisany w tekście sarkofag przedstawiony jest na fotografii oznaczonej numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.
- D. 4.

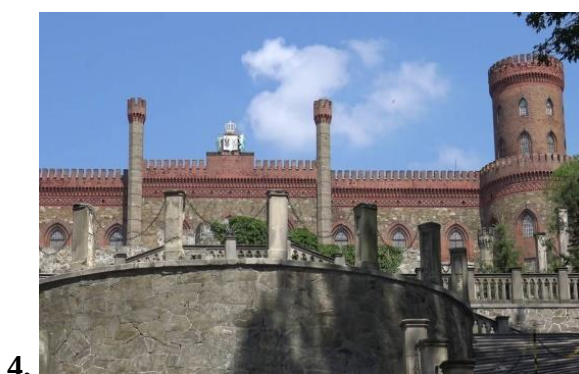
Zadanie 15. (0–2)

Zespół części wodociągów warszawskich wybudowany w latach 1883–1886. Większość obiektów znajdujących się na terenie zespołu została wpisana do rejestru zabytków. Cały kompleks uznano za pomnik historii.

15.1. Opisany kompleks wodociągów znany jest pod nazwą

- A. Zespół Stacji Uzdatniania Wody.
- B. Zespół Oczyszczalni Ścieków.
- C. Zespół Filtrów „Czajka”.
- D. Zespół Stacji Filtrów.

15.2. Kompleks uznany za pomnik historii przedstawia fotografia oznaczona numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.
- D. 4.

Zadanie 16. (0–3)

Tekst 1.

Zamek gotycki zbudowany na przełomie XIV i XV wieku. Wzniesiony z cegieł na fundamentach z kamieni. Lokowany na sztucznie usypanej skarpie, która opada w stronę starorzecza Wisły. W skład założenia obronnego wchodziły dwie okrągłe wieże i baszta bramna.

Tekst 2.

Zamek zbudowany w XIV wieku. Wzniesiony z cegieł na bagnach, na prawym brzegu rzeki Łydyni. Twierdza posiada dwie baszty od strony rzeki. To budowla graniczna, która nigdy nie została zajęta przez wrogów.

Tekst 3.

Zamek gotycki zbudowany w XV wieku jako strażnica graniczna. Wzniesiony z cegieł wśród bagien na lewym brzegu Liwca, na sztucznie usypanym wzgórzu. Warownia z basztą bramną i murami obwodowymi. Pełnił rolę zamku granicznego.

Do każdego tekstu opisującego zamek przyporządkuj budowlę umieszczoną na fotografii.

1.	Tekst 1.	A.	B.	C.	D.
2.	Tekst 2.	A.	B.	C.	D.
3.	Tekst 3.	A.	B.	C.	D.

Zadanie 17. (0–1)

1. Kościół pw. św. Wita w Karczewie

2. Kościół pw. św. Aleksandra w Warszawie

**3. Kościół pw. Świętych Rocha i Jana Chrzciciela
w Brochowie**

Zaznacz ciąg, w którym przedstawione na fotografiach kościoły, są ułożone w kolejności chronologicznej ze względu na czas ich wybudowania.

- A.** Kościół pw. św. Wita w Karczewie → Kościół pw. św. Aleksandra w Warszawie → Kościół pw. Świętych Rocha i Jana Chrzciciela w Brochowie
- B.** Kościół pw. Świętych Rocha i Jana Chrzciciela w Brochowie → Kościół pw. św. Wita w Karczewie → Kościół pw. św. Aleksandra w Warszawie
- C.** Kościół pw. św. Aleksandra w Warszawie → Kościół pw. Świętych Rocha i Jana Chrzciciela w Brochowie → Kościół pw. św. Wita w Karczewie
- D.** Kościół pw. Świętych Rocha i Jana Chrzciciela w Brochowie → Kościół pw. św. Aleksandra w Warszawie → Kościół pw. św. Wita w Karczewie

Zadanie 18. (0–3)

Symbole województwa mazowieckiego zespala wizerunek orla białego bez korony, o żółtym dziobie i szponach, wywodzący się z historycznego herbu książąt mazowieckich z dynastii Piastów.

1.

2.

3.

18.1. Do opisanych symboli, o których mowa w tekście, należy herb oznaczony numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.

18.2. Wizerunek orla białego na fladze województwa mazowieckiego został umieszczony

- A. z jej lewej strony.
- B. z jej prawej strony.
- C. na jej środku.

18.3. Barwę flagi województwa mazowieckiego stanowi kolor

- A. biały.
- B. czerwony.
- C. biało-czerwony.

Źródła ikonografii wykorzystanej w zadaniach

www.pl.wikipedia.org
www.mazovia.pl
www.wiadomosci.dziennik.pl
www.zdrowie.dziennik.pl
www.medianauka.pl
www.ulice-warszawy.pl
www.gloswielkopolski.pl
www.warszawa.naszemiasto.pl
www.wikiwand.pl
www.wiadomosci.onet.pl
www.scholaris.pl
www.warszawa.wikia.com
www.pinterest.com
www.artyzm.com
www.poczta.com
www.dziennikpolski24.pl
www.krakow.fotopolska.eu
www.um.warszawa.pl
www.naukawpolsce.pap.pl
www.youtube.com
www.mazowsze.travel.pl
www.podroze.onet.pl
www.zamkipolskie.com
www.polskiekrajobrazy.pl
www.klasa1a.mrat.pl
www.gniezno.eu